

OZET : TRT Kurumunun, Futbol Federasyonundan yayın yetki belgesi almadan maç yayınlaması sonucu sebep olduğu zararın ödenmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Cine 5 Filmcilik ve yapımcılık A.Ş.

Davalı : Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü-ANKARA

O L A Y : Televizyon ve radyo ile reklam alanında faaliyet gösteren davacı şirket, Türkiye Futbol Federasyonundan aldığı yayın yetki belgesiyle Denizlispor - Zeytinburnuspor kulüplerinin oynayacağı maçların televizyon ve radyoda yayın haklarını satın aldığını ve sözleşme yaptığını, buna rağmen TRT kurumunun kendi radyo ve televizyonu vasıtası ile, bu sözleşme kapsamındaki maçları yayınladığını kamuoyuna duyurduğunu, TRT'nin böyle bir yayın hakkı bulunmadığının Federasyon tarafından ihtar edilmesine rağmen, sözü edilen maçları radyolarında yayınlarak haklarını ihlâl ettiğini ve zarara uğramalarına sebebiyet verdiğini ileri sürerek, 200 milyon lira tazminata hükmedilmesi ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istemiyle 26.9.1994 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 7. İDARE MAHKEMESİ: 28.9.1994 gün ve 1287-1194 sayıyla ve: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 76. maddesinde, bu Yasa'nın tanzim ettiği hukuki münasebetlerden doğan davalarda görevli mahkemenin asleyi hukuk mahkemesi olduğunun belirtildiği, olayda aynı Yasa'nın 69. maddesiyle düzenlenmiş bulunan yayın haklarının ihlal edildiği ileri sürülerek tazminat istenildiğinin anlaşıldığı, ortada davalı idarenin kamu gücüne dayalı bir idari işlemin de bulunmadığı gerekçesiyle davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle 24.10.1994 tarihinde adli yargı yerine başvurmuştur.

ANKARA 4. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ;15.6.1995 gün ve E.94/923, K.95/455 sayıyla; 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kurulu ve Yayın Hakkında Yasa'nın 8. maddesinde, üst kurulun görev ve yetkilerinin belirlendiği, ulusal ve bölgesel frekans plânlamalarının yapılması, yayın izni ve lisans verilmesi, radyo ve televizyon kurullarına verici tesislerini kurma ve işletme iznini Telsiz Yasası hükümlerine uygun olarak vermek gibi görevleri bulunduğu, üst kurulun cevabi yazısında ve Telsiz Genel Müdürlüğünün aynı konudaki yazılarında davacı kuruma böyle bir yayın izninin verilmediğinin bildirildiği belirtilerek, davanın bir idari işlemin icrası sırasında davacıya verilen zararın tazminine ilişkin olduğu, Yargıtay 4. Hukuk

Dairesinin 93/9329, 94/5629 sayılı kararlarının aynı doğrultuda bulunduğu gerekçesiyle davayı görev yönünden reddetmiş, karar temyiz edilmiş yerek kesinleşmiştir.

Davacının, meydana gelen görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesine verdiği ve 6.11.1995 tarih ve 136 sıra numarasıyla kayda alınan dilekçesi üzerine, adli ve idari yargı dosyaları getirtilmiştir.

Böylece, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşullarda olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş bulunmaktadır.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Zafer Kantarcıoğlu, Gürsoy Gönenç, Dr. Erol Alpar ve Ertuğrul Taka'nın katılmaları ile yaptığı 12.2.1996 günlü toplantıda raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp'in adli yargı yerinin görevli olduğu yönündeki; düşüncesi ve Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun idari yargı yerinin görevli olduğu yolundaki yazılı düşünceleri doğrultusundaki sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, bazı futbol kulüplerinin maçlarının radyo ve televizyonda yayınlanması hakkının, Futbol Federasyonunun yayın yetki belgesi ve mevcut sözleşmelerle, davacı şirkete ait olduğu ileri sürülerek sözkonusu maçların, TRT radyolarında yayınlanması nedeniyle uğranılan zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yasayla kurulan federasyon, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir kuruluştur. Bu Yasa'nın 29. maddesinde "Futbol müsabakalarının televizyon ve radyodan yayınlanmasının düzenlenmesine ve programlanmasına federasyon yetkilidir. Kulüplerin bu konuda yayın kuruluşları ile yapacakları sözleşmeler, federasyonun gözetim, denetim ve onayına tabidir." denilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden davacı şirketin sözü edilen futbol kulüpleri ile yaptığı sözleşmelerle 1993 ilâ 1996 yıllarında yapacakları futbol karşılaşmalarının yayın hakkını satın aldığı, sözleşmelerin Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığınca da onaylandığı ve Yayın Yetki Belgesi verildiği anlaşılmaktadır.

Davacı, kendisine ait olan bu hakkın TRT tarafından ihlâl edildiğini, elde edilmesi tasarlanan hasılatla göre reklam geliri tasarladıkları ve kulüplere ödeme taahhüdünde bulduklarını ileri sürerek, yapılan haksız yayınlar nedeniyle uğradıkları zararın tazmin edilmesini istemektedir.

TRT kurumu savunmasında: kurumlarının, kamu görevi yapan bir kamu kuruluşu olması nedeniyle, spor müsabakalarını yayınlama hakkı olduğunu; 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları

Hakkında Yasa'nın 8. maddesinde, üst kurulun görev ve yetkilerinin belirlendiği ve ulusal ve bölgesel frekans plânlamalarını yaptırmak, yayın izni ve lisans vermek, radyo televizyon kuruluşlarına verici tesisleri kurma ve işletme iznini, Telsiz Yasası hükümlerine uygun olarak tanımak görevi bulunduğunu, davacı şirkete böyle bir tahsis yapıp yayın izni verilmemiş olduğunu, bu nedenle şirketin bu davada taraf olma ehliyetinin bulunmadığını ileri sürmektedir.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunu ile kurulmuştur. Yasa'nın 8. maddesine göre: tarafsız, bu yasadaki özel hükümler ile düzenlenen hususlar dışında kalan konularda, kamu iktisadi kuruluşlarına uygulanan genel hükümlere tabi bir kamu tüzel kişisidir.

Kurumun kamusal alanda gördüğü kamu hizmeti ile ilgili faaliyetlerinin esası aynı Yasa'nın 5. maddesinde 13 bent halinde sayılmış, 9. madde de ise kurumun görevleri 5 bent içerisinde açıklanmıştır. Özetle: Radyo ve Televizyon yayınları için haber toplama, bu Yasa çerçevesinde milletlerarası radyo televizyon kurumları ile ilişkiler düzenlemek, tesislerde kullanılacak alet ve cihazlarla ilgili araştırmalar yapmak, yurt içine yapılacak, haber, kültür, bilim, sanat eğlence ve benzeri türlerde eğitici aydınlatıcı ve eğlendirici nitelikte her türlü yayın yapmak, gibi hususlar yer almıştır. Gerek kamu hizmetinin esaslarının açıklandığı 5. maddede, gerekse kurumların görevlerinin belirtildiği 9. maddede TRT'nin spor müsabakalarını resen yayınlama hakkının bulunduğuna ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

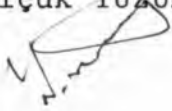
Ticari kuruluş olduklarında kuşku bulunmayan (profesyonel) spor kulüplerinin aralarında yapacakları futbol müsabakalarının televizyon ve radyo kanallarından yayınlanmasının ticari bir yanı olduğu gibi, kulüplerin söz konusu yayınlar için yine ticari amaçla kurulmuş bulunan yayın kuruluşları (reklam şirketleri) ile yayın hakkını belirleyen sözleşmeler yapmaları da ticari nitelik taşımaktadır. Yukarıda da değinildiği gibi futbol müsabakalarının radyodan yayınlanması kapsamında, yayınların düzenlenmesi ve programlanması ve sözleşmelerin gözetim ve denetimi ile onaya bağlanması hususundaki görev ve yetkiler, 3813 sayılı Yasa'da, futbol müsabakalarının TRT'nin televizyon kanallarında yayınlanması yönünde TRT kurumuna özel bir görev ya da yetki verilmemiş bir ayrıcalıkta tanımamıştır. Öte yandan, TRT'nin Kuruluş Yasası olan 2954 sayılı Yasa'da bu kurumun, spor müsabakalarını 3813 sayılı Yasa hükümlerine tabi olmaksızın re'sen yayınlamasına olarak tanıyan herhangi bir hükme rastlanılmadığı gibi, 3984 sayılı Yasa'nın 8. maddesiyle Radyo Televizyon Üst Kuruluna verilen

görev ve yetkiler arasında futbol federasyonunun görev ve yetkilerine paralel nitelikte düzenlemeler de yer almamıştır.

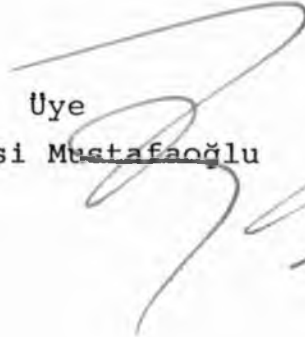
Açıklanan nedenlerle, kamu kurumu olan ve kamu görevi yapan TRT'nin yasal dayanaktan yoksun eyleminden kaynaklandığı ileri sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılan davanın, adli yargı yerinde çözümlenmesi, bu nedenle asliye hukuk mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 15.6.1995 günlü, E.94/923, K.95/455 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, üyelere Zafer Kantarcıoğlu, Gürsoy Gönenc ve Ertuğrul Taka'nın karşı oyları ve oyçokluğuyla, 12.2.1996 gününde kesin olarak karar verildi.

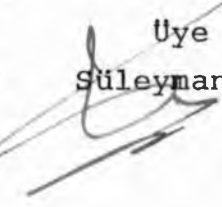
Başkan
Selçuk TUZUN

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

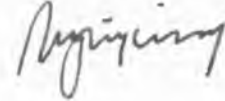
Üye
Süleyman Sezen

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Gürsoy Gönenc

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka

601

T.C.

Uyuşmazlık Mahkemesi

Hukuk Bölümü

Esas No: 1995/88

Karar No: 1996/35

Karşı Oy :

Dava, Yayın Hakları, Televizyon Yayın Hakkı Sözleşmeleri ile davacı Cine 5 Filmcilik ve Yapımcılık A.Ş.'ne ait olan futbol maçlarının Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından yayınlanması sebebiyle uğranıldığı iddia olunan maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

TRT Kurumu, 2954 sayılı Yasanın 8. maddesine göre, tarafsız bir kamu tüzel kişisi olup, 5. madde de belirtilen yayın esasları doğrultusunda, 9. maddede sayılan görevleri yerine getirmektedir. Sözü geçen madde ile kuruma verilen görevler arasında yurt içinde yapılacak haber, kültür, bilim, sanat eğlence ve benzeri türlerde eğitici, aydınlatıcı, enlendirici nitelikte her türlü yayınları yapmakta bulunmaktadır.

Davalı kurumun Anayasadaki konumu ve sahip olduğu kamu tüzel kişiliği göz önüne alındığında, kamuoyunu ilgilendiren konularda yayın yapmanın bir kamu hizmeti olduğu kuşkusuz olup bu hizmetin görülmesi sırasında kurumun, eylem ve işlemlerinden doğan zarardan sorumlu olması Anayasanın 125. maddesi gereğidir.

Bu nedenle, TRT Kurumunun, davacı şirketin, ilgili spor kulübü ile yaptığı sözleşmesiyle yayın hakkına sahip olduğu spor karşılaşmalarını yayınlamak suretiyle, sözü geçen şirketin zararına neden olduğu iddisıyla bu zararın tazmini istemiyle açılan davanın çözümü, davalı kurumun habercilik hizmetini, yasada belirtilen hukuk kurallarına uygun olarak yürütüp, yürütmediğinin, ortada bir hizmet kusurunun bulunup bulunmadığının tespiti gibi kamu hukuku kuralları içinde halledilebilecek sorunların incelenmesini gerektirmekte olup, bütün bu durumların saptanması ise, idari yargının görev alanı içindedir.

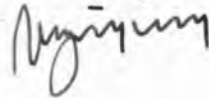
Öte yandan, TRT Kurumu ile davacı şirket arasında, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından kaynaklanan bir ilişki bulunmadığından, anılan yasanın 76. maddesine dayanılarak görevli yargı yeri tayinine olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan bu durum karşısında, bir kamu tüzelkişisinin, kamu hizmeti olduğunda duraksama bulunmayan habercilik hizmetini yürüttüğü sırada davacıya verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davanın İdare Mahkemesinde görülmesi gerektiği düşüncesi ile çoğunluk kararına karşıyız.

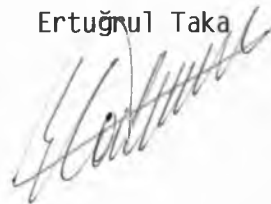
Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Gürsoy Gönenç

Üye
Ertuğrul Taka

HK.